

Література

1. Дянков С. Відновити аграрний експорт України. 14.06.2022. Електронний ресурс. Режим доступу <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/06/14/688151>
2. Верховна Рада України. Про інноваційну діяльність [Електронний ресурс]: Закон України № 40-IV від 4.07.2002 із змінами, внесеними згідно із Законами від 16.10.2012. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
3. Офіційний сайт Центру розвитку інновацій [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://cid.center/>
4. Дорошенко Д. Інноваційна екосистема України: XIV міжнародний бізнес-форум. 2022. Електронний ресурс. Режим доступу <https://ukrpatent.org/uk/news/main/zberezhennia-kulturnoi-spadshchyny-v-umovakh-voiennoho-stanu-ta-innovatsiina-ekosystema-ukrainy-xvi-mizhnarodnyi-biznes-forum-23032023>
5. Єпіфанова І. Ю. Інноваційний потенціал підприємства: сутність, складові та фактори впливу 2018. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://economyandsociety.in.ua/journals/14_ukr/48.pdf

Resources

1. Dyankov S. Restore agricultural exports of Ukraine. 06/14/2022. Electronic resource. Access mode <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/06/14/688151>
2. Verkhovna Rada of Ukraine. On innovative activity [Electronic resource]: Law of Ukraine No. 40-IV dated 07.4.2002, as amended in accordance with the Laws dated 10.16.2012. — Access mode: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
3. Official website of the Innovation Development Center [Electronic resource]. Access mode: <https://cid.center/>
4. Doroshenko D. Innovative ecosystem of Ukraine: XIV international business forum. 2022. Electronic resource. Access mode <https://ukrpatent.org/uk/news/main/zberezhennia-kulturnoi-spadshchyny-v-umovakh-voiennoho-stanu-ta-innovatsiina-ekosystema-ukrainy-xvi-mizhnarodnyi-biznes-forum-23032023>
5. Epifanova I. Yu. Innovative potential of the enterprise: essence, components and influencing factors. [Electronic resource]. Access mode: https://economyandsociety.in.ua/journals/14_ukr/48.pdf

JEL Classification: G 21, F 01

Юлія Стрільчук

*к.е.н., доцент кафедри банківської справи та страхування
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана*

Yuliia Strilchuk

*PhD, Associate Professor, Department of Banking and Insurance,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
julia.strilchuk@kneu.edu.ua*

МІСЦЕ БАНКІВ У РОЗБУДОВІ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ

THE ROLE OF BANKS IN THE DEVELOPMENT OF GREEN ECONOMY

Анотація. Тези присвячено проблемі становлення та розвитку зеленої економіки, що сприяє досягненню Цілей сталого розвитку ООН. Визначено важливу роль фінансового сектору в цілому та банків зокрема у переході до зеленої економіки та фінансуванні екологічних проєктів.

Abstract. This paper is devoted to the problem of the development of green economy that encourages achievement of sustainable development goals. The importance of financial sector as well as banks in the transition to green economy and financing of ecological projects is underlined.

В умовах сьогодення все більшої актуальності набуває питання розвитку зеленої економіки. Інклюзивна зелена економіка розглядається як економіка, яка покращує добробут людей і створює соціальну справедливість, одночасно зменшуючи екологічні ризики та сприяючи швидшому досягненню Цілей сталого розвитку. Основними постулатами зеленої економіки є створення такого суспільства, де усі мали б доступ до необхідних ресурсів, чисте повітря, воду та ґрунт, могли вести здоровий спосіб життя, мали безкоштовну освіту протягом життя, систему охорони здоров'я, громадський транспорт, а також були забезпечені робочими місцями на підприємствах, які сприяють розвитку і покращенню громад, а не лише приносять прибутки власникам [1]. За останнє десятиліття концепція зеленої економіки стала стратегічним пріоритетом для багатьох урядів та отримала підтримку на міжнародному рівні.

З моменту свого заснування в 1972 році Програма ООН з навколишнього середовища (UNEP) є глобальним органом, який встановлює екологічний порядок денний, сприяє узгодженій реалізації екологічного виміру сталого розвитку в системі ООН і служить авторитетним захисником глобального навколишнього середовища [2]. Важливу роль у створенні та розвитку бізнесу, що сприяє переходу до нової парадигми розвитку економіки на основі врахування концепції зеленої економіки, відіграє фінансовий сектор, який забезпечує перерозподіл ресурсів на підтримку екологічних проектів. У рамках програми UNEP було створено Фінансову ініціативу (UNEP FI), яка являє собою велику мережу банків, страхових компаній та інвесторів, що спільно координують дії в усій фінансовій системі для забезпечення більш стійкої глобальної економіки. Заснована в 1992 році, UNEP FI була першою організацією, яка залучила фінансовий сектор до сталого розвитку та розробила Принципи відповідального інвестування, що використовуються в усьому світі. Скликані Секретаріатом у Женеві, більш ніж 400 банків і страхових компаній з активами понад 100 трлн дол. США працюють разом для того, щоб сприяти впровадженню Принципів відповідальної банківської діяльності та Принципів сталого страхування, розроблених даною ініціативою. Фінансові установи співпрацюють з UNEP FI, створюючи та впроваджуючи практичні рекомендації та інструменти для позиціонування свого бізнесу з метою переходу до сталої та інклюзивної економіки [3].

Слід відзначити, що для переходу до «зеленої» економіки комерційним банкам як основним драйверам даного процесу необхідно вносити зміни у власні стратегії кредитування з метою розширення кредитування, спрямованого на розвиток підприємств з низьким рівнем викидів вуглецю, зеленої енергетики, проектів, що сприяють переходу до використання відновлюваних джерел енергії, впровадження нових енергозберігаючих технологій.

Варто зауважити, що надзвичайно важливу роль у мотивації комерційних банків розвивати кредитування зелених проектів відіграє грошово-кредитна політика та позиція центрального банку у даному питанні. Для формування сталої банківської системи, яка б сприяла розвитку зеленої економіки, покращенню екологічної сфери, недостатньо зусиль окремих фінансових установ, а необхідне впровадження комплексного підходу на макrorівні. Крім того, необхідно забезпечити взаємодію основних стейкхолдерів, таких як бізнес, фінансовий сектор та уряд, які спільними зусиллями можуть забезпечити формування необхідних умов та середовища для вирішення наявних проблем і визначення пріоритетних напрямів для розвитку зеленої економіки у країні.

Отже, можна зробити висновки, що питання переходу до зеленої економіки не втрачає своєї актуальності, оскільки це сприятиме швидшому досягненню Цілей сталого розвитку, визначених ООН, до яких приєдналася і Україна. Важливу роль у створенні та розвитку екологічних проектів відіграє фінансовий сектор, зокрема банківська система, від якої значною мірою залежить адекватність перерозподілу фінансових ресурсів.

Література

1. The Green Economics Institute. Celebrating 20 Years of Green Economics. URL: <https://www.greeneconomicsinstitute.com/about>
2. About UN Environment Programme. URL: <https://www.unep.org/about-un-environment>

3. UNEP Finance Initiative. UNEP. URL: <https://www.unep.org/explore-topics/green-economy/what-we-do/finance-initiative>

References

1. The Green Economics Institute. Celebrating 20 Years of Green Economics. URL: <https://www.greeneconomicsinstitute.com/about>
2. About UN Environment Programme. URL: <https://www.unep.org/about-un-environment>
3. UNEP Finance Initiative. UNEP. URL: <https://www.unep.org/explore-topics/green-economy/what-we-do/finance-initiative>

JEL Classification: A13; D 21; M 20

Наталія Супрун

головна наукова співробітниця відділу економічної історії «Інституту економіки та прогнозування НАН України, докторка економічних наук, професорка

Nataliia Suprun

chief researcher of the Department of Economic History of the Institute of Economics and Forecasting of the National Academy of Sciences of Ukraine, doctor of economic sciences, professor
suprun.nataliia@gmail.com

Людмила Єлісєєва

проректорка з науково-педагогічної роботи та міжнародної співпраці Волинського національного університету імені Лесі Українки, докторка економічних наук, професорка

Lyudmila Eliseeva

vice-rector for scientific and pedagogical work and international cooperation Lesya Ukrainka Volyn National University doctor of economic sciences, professor
Yelisieieva.Liudmyla@vnu.edu.ua

ПОТЕНЦІАЛ ІННОВАЦІЙНИХ ФОРМ ПІДПРИЄМНИЦТВА У ВИРІШЕННІ ЗАВДАНЬ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

THE POTENTIAL OF INNOVATIVE FORMS OF ENTREPRENEURSHIP IN SOLVING THE PROBLEMS OF POST-WAR RECONSTRUCTION OF UKRAINE

Анотація. Представлено теоретичні та організаційні аспекти, типи та принципи діяльності інноваційних форм підприємництва — соціальних підприємств і шерінгових компаній. Визначено провідні напрями та потенціал цих інноваційних форм бізнесу у вирішенні завдань повоєнної відбудови економіки України.

Abstract. Theoretical and organizational aspects, types and principles of activity of innovative forms of entrepreneurship — social enterprises and sharing companies — are presented. The leading directions and potential of these innovative forms of business in solving the tasks of the post-war reconstruction of the economy of Ukraine are determined.

Упродовж 2020–2023 рр. такі глобальні виклики, як світова пандемія, російсько-українська війна та масштабні енергетична та продовольча кризи, стали істотним чинником обмеження економічної і, відповідно, підприємницької активності населення, що спровокувало зниження рівня та темпів розвитку бізнесу. Поряд із загостренням соціально-економічних суперечностей, новою технологічною детермінантою розвитку світової економіки у XXI ст. стали технологічна революція та діджиталізація економічних процесів, що ви-